

HÁRMA S - KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 23.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

AZ ÉLET ÜNNEPÉN

Karácsony az életnek ünnepe az élet diadalhymusza. Ma is?... Igen! Úgy vagyunk a betlehemi Kisded jászolánál, amikor fölcsendül az élet diadalhymusza: a „Glória” — dicsőség a magasságban Istennek, békesség a földön a jóakarátú embereknek, — mint János Vitéz, Petőfi Sándor gyönyörű daljátékában. Amikor megüti fülét a furulyaszó, eszébe jut a róna, a muskátlis ház, az akácok és feled minden küzdelmet, erőmegfeszítést. Mi is, amikor a karácsonyi éjszaka tüzes tekintetű Kerubjára nézünk és halljuk ajkáról az élet diadalhymuszát, feledjük nyomorúságunkat, hogy olyan sok hontalan ember, könnyes szemmel tekint a magasba, lázasan dobogó keblek, szívszorongó bizonytalanságok, lekonyuló fők, letört ifjúságok, rombadőlt városok, falvak, száz és százezer ember talpától remegő föld játszik gyászmelódiát a béke, az élet ünnepén. Feledjük, hogy a lelkes-glóriát elnyomja az aeroplánok motorjainak berregése, torpedók pusztulást és halált jelentő sivitása. Feledjük, hogy az angyalok énekébe belevegyül a börtönlakók jajja, a hontalanok sirása, a halál kacaja.

Karácsony most is az élet diadala, a hit és remény bázisa. Most érezzük igazán mennyire szívünkhöz nőtt az élet, a boldogság! Most érezzük valóban, hogy a karácsonyi kerub diadalhymusza, a mi himnuszunk, a Kisded Jézus születésének boldogsága, — a mi boldogságunk! Mert az életet nem érezni, hanem élni kell! És ha éljük, akkor van karácsonyunk, van „Glóriás” boldogságunk, a nincstelenség, pusztulás könnyék, hontalanság és halál dacára is. Enyészet és halál ugyanis csak ott grasszálhat, ahol nincs erkölcsi erő, hit! Ezt az életvirágot nem szakaszthatja le senki és semmi! Hatalmasabb a robbanó bombáknál, milliók jajkiáltásánál, erősebb a kommunista felforgatásnál. A mi karácsonyunk ennek az éleinek a diadalhymusza. Ez az élet, csak hit-szilárd, csak erkölcsileg erős nagy

lelkek jellegzetessége! — Aki nem panaszkodnak, hanem bíznak is, könnyeik csillogásán a remény fénye tükröződik át, ha gyászfátyol borítja is arcukat, gondolatuk a szebb jövő légkörében szárnyal.

A karácsonyi békének fénye hitet, erőt, kitartást és reményhatást sugároz be minden szegény, özvegy és árva lelkébe — a megértő és gondviselő Isten közelségét hirdető betlehemi Kisded a szeretet-ünnepén.

A karácsonyér Kerubja hívja minden fiát és leányát a megcsontított drága honnak is, a betlehemi jászolhoz. A pályában

szendergő Kisded mosolya: a boldogságunk, szenvedésteljes, de mégis diadalmas élete, az eszményképünk!

Igy, csakis így tudom remélni drága, kegyetlenül megcsontított hazám, hogy regenerálódik levágtott karod és lábad, így nyered vissza gyászbaborult szemep gyönyörűség csillogását, így fonódik majd vissza kemény homlokod a Kárpátok bérce koszorúja!

A betlehemi Kisdedbe helyezett tántoríthatatlan hit fogja vezényelni. Nagymagyarország karácsonyi diadal himnuszát!

P. Dr. Vitéz Berárd
erdélyi ferences páter.

Endrőd nagy napja.

Községünk első polgára: vitéz Imrédy Béla nyug. miniszterelnök lejött hozzánk, hogy közelebből megismerje falunkat és annak dolgos, becsületes magyar népét.

Nem akarunk tulszásba esni e nevezetes esemény leírásánál, azért a békéscsabai „Körösvidék” című ujság tudósítását közöljük, mint érdektelen, tárgyilagos leírást ünnepélyünkről:

„A magyar falu áll a nemzet sorsa” — jelentette ki dr. Imrédy Béla Endrődön.

Endrőd népe nagy lelkesedéssel ünnepelte a község diszpolgárát.

Endrőd község akkor választotta diszpolgárává vitéz dr. Imrédy Bélát, amikor egyes ellenzéki pártok részéről a legtöbb támadás érte a volt miniszterelnököt. A diszpolgári oklevelet annakidején küldötték fel Budapestre vitéz dr. Imrédy Bélának, aki november 19-én vasárnap tett látogatást Endrődön. A színmagyar község népe ebből az alkalomból lelkesen, szívből fakadó őszinte szeretettel látta vendégül és ünnepelte a volt miniszterelnököt. Vasárnap már a kora reggeli órákban hatalmas embertömeg gyűlt egybe a község háza udvarán és a község háza előtti térségen, a világháború hőseinek emlékére emelt szobor előtt, hogy fogadja vitéz Imrédy Bélát.

Elsőnek délelőtt háromnegyed 10 órakor baiczai Beliczey Miklós

főispán érkezett a községbe, dr. Biró Zoltán vármegyei MÉP-főtiszt kíséretében. A község népe szünni nem akaró lelkesedéssel, nagy szeretettel üdvözölte a vármegye közszereletben álló fiatal főispánját.

Kevéssel később érkezett meg vitéz dr. Imrédy Béla, Horváth Géza, a kerület országgyűlési képviselője, valamint Torkos Béla dr. és Piukovics József országgyűlési képviselők kíséretében. Amint vitéz dr. Imrédy Béla és kísérei kiszálltak a hintókból, az összegyűlt hatalmas tömeg lelkesen éljenezte őket.

A volt miniszterelnök, a főispán, és a vendégek első útja az Isten házába a r. kat. templomba vezetett, ahol Csernus Mihály apátplébános pontifikált szentmisét.

A község házában

A templomból a község háza nagytermébe mentek a vendégek. A zsúfolásig megtelt nagyteremben a községi képviselőtestület tartott diszülést. Itt Endrőd község képviselőtestülete és népe nevében elsőnek Kalmár Imre községi bíró üdvözölte meleg szavakkal vitéz dr. Imrédy Bélát, a főispánt és a vendégeket. Szép beszédében hangoztatta, hogy munkás, dolgos nép lakik Endrődön, amely szerelmes rabja és gondviselője az áldott magyar ugaranak.

Utána Csernus Mihály apátplébános a r. kat. egyházközség ne-

vében köszöntötte a község diszpolgárát, kiemelve, hogy Imrédy Béla a faj- és a népszerűtetet vitte a magyar politikai életbe. Lendület, mély gondolatokat tartalmazó szavaival rámutatott arra, hogy vitéz Imrédy Béla miniszterelnöksége idején tért vissza az anyaországtól elszakított területek egyrésze.

— Büszkék vagyunk arra — mondta —, hogy vitéz dr. Imrédy Bélát akkor választottuk a község diszpolgárává, amikor mások megkongatták fülötte a halálharangot. Szeretettel köszöntjük őt és kívánjuk, hogy a haza és a nép javára sokáig dolgozhasson.

Ezt követőleg vitéz Baranyai István a vitézek és frontharcosok, Walthier György a polgári iskola és az elemi iskolák, Kalmár Károly a Katolikus Népszövetség Kisgazdaköre, Kovács Libor az Endrői Kisgazdakör, Gyuricza József az ipartestület, Hanyecz Pál a róm. kath. Polgári Társulat nevében üdvözölte közvetlen szavakkal vitéz dr. Imrédy Bélát, aki meghatódottan, hatalmas beszédben válaszolt az üdvözlésekre.

„Nem érdek vezetett ide”

Nagy figyelemmel hallgatott hatalmas beszéde elején vitéz dr. Imrédy Béla hangoztatta, hogy nem érdek vezette ide, hozta Endrődre, hanem az, hogy jobban megismerkedjen Endrőd népével, a magyar falu sorsával.

— Szükséges — mondta —, hogy időnként egymás szemébe nézzünk, meg kell hallgatnunk egymás szavát, hogy megértsük és segítsük egymást.

— Idehozott a magyar egység ápolásának szükségessége — folytatta beszédét a volt miniszterelnök. — Eljöttem, hogy megmutassam azt, hogy a magyar falu és népe közel áll azok szívéhez, akik a magyar életben szerepet akarnak váltani, mert jól tudjuk, hogy a magyar falu áll a nemzet sorsa. Addig nem nyugszunk — emelte fel szavát Imrédy Béla — míg a falu egészséges nem lesz.

— Azért jöttem ide, mert tudom, hogy itt olyan nép lakik, amely akar és tud magán segíteni és amely a nagy magyar egységet akarja kiépíteni.

— Én nemcsak akkor hirdetem a magyar egységet, amikor én álltam a vezetőhelyen, de hirdetem most is és hirdetem azt, hogy tegyünk félre minden kicsinyes szempontot, fogjuk meg egymás kezét, mert enélkül nem állhatunk meg és nem biztosíthatjuk a második évezredet. (Lelkes éljenzés.)

Vitéz dr. Imrédy Béla azzal fejezte be nagyhatású, a lelkeket megfogó beszédét, hogy mindenkori támogatja Endrődöt minden olyan kérdésben, mely egyúttal egyetemes magyar kérdés is.

Percekig zúgott a taps Imrédy beszéde után, a jelen voltak sokáig ünnepezték a község díszpolgárát.

Baiczay Beliczey Miklós főispán:

„Nem pártot, hanem országot szervezünk“

A községházáról a Kisgazdakörbe mentek át a vendégek, ahol a Magyar Élet Párt választókerületi szervezete tartott választmányi ülést, Gesztei Nagy László kerületi elnök nyitotta meg a választmányi ülést, majd baiczai Beliczey Miklós főispán emelkedett általános figyelem középpontjára szólásra.

— Amikor először lehetek Endrődön mint főispán — kezdte el beszédét baiczay Beliczey Miklós — akkor az itt megjelentek tekintetében azok szímet és lelkét keresem és látom, akik a községnek, a kerületnek vezetői, világító lámpásai, irányítói. Összettel állapítom meg, hogy ezek mind itt vannak a Magyar Élet Pártjában és azok is itt vannak, akik megértik a kor hívó szavát, azt, hogy egységbe kell tömörülnünk. A Magyar Élet Párt programját mindenki ismerheti és a program helyességét az elért eredményekből mindenki láthatja. A mi programunk ez: minden konstruktív keresztény magyar számára lelkiismereti kérdéssé tenni azt, hogy felbontottnak tekintsen minden falat, mely a múltban magyart a magyartól elválaszthatott.

— Teleki Pál és Imrédy Béla munkájának az eredményét látjuk abban, hogy az elszakított országrészek egyrésze visszatért az anyaországhoz, és hogy erős nemzeti hadseregünk van. (Éljen, éljen!)

A főispán ezután rámutatott a kormány reformpolitikájának eddigi nagy eredményeire és hangsúlyozta, hogy a kormány folytatja a munkát a reformok megvalósítására, a szebb magyar jövő előkészítésére.

A továbbiakban a főispán rámutatott arra, hogy a szervezési munkát tovább kell folytatni.

— Mi nem pártot, hanem országot szervezünk — emelte fel szavát a főispán —, hogy országot mentsünk és gyarapítsunk. Ehhez adjon mindenkinek erőt az Isten.

Zúgó taps, percekig tartó éljen-

zés fogadta a beszédet. Endrőd népe határtalan lelkesedéssel és sokáig ünnepezte a vármegye szeretett főispánját.

Ezután Horváth Géza, a kerület népszerű országgyűlési képviselője emelkedett szólásra. Tartalmas, nagyon szép és a lelkekhez szóló beszédében Imrédy Béláról szólt s kijelentette, hogy amikor egyesek hátbatámadták a parlamentben a volt miniszterelnököket és itélkeztek fölötte, akkor itélt a nép is és a nép másodszer is a miniszterelnöki székbe ültette Imrédy Bélát. Imrédy Béla volt az, aki azt mondta, hogy a pesti villanyfény ragyogásában is meglátja a falusi sötét ablakokat. Ő jelentette ki, hogy a magyar egység megteremtésénél a magyar falu széles néprétegeire kell támaszkodni.

— Most azért jött ide — mondta Horváth Géza —, hogy a magyar falutól merítsen erőt a további küzdelmekhez.

A jelen voltak lelkesen ünnepezték Imrédy Bélát és Horváth Gézát, majd dr. Tóth István endrődi problémákat vetett fel. Ezt követően vitéz Imrédy Béla mondott beszédet s a nemzet összefogásának szükségességére mutatott rá, hangsúlyozva, hogy ne vitakozzunk egymással, ne politizáljunk, bizzuk a külpolitikát azokra, akik hivatott vezetői a magyar külpolitikának. A továbbiakban a kormány programját ismertette kidomborította, hogy a kormány mindent megvalósít, amit megvalósíthat.

A MÉP kerületi választmányának lelkes gyűlése után 300 terítékes közbéd volt a Katolikus Népház nagytermében. Érdekes jelenség volt az, hogy nemcsak a társadalom minden rétege volt képviselve az ebéden, de sokan megjelentek olyanok is, akik a tavaszi választás idején még az ellenzéki Kasnya támogatói voltak, de azóta rájöttek és meggyőződtek a MÉP népvédő és szociális tevékenységéről.

Az első felköszöntőt vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzóra Beliczey Miklós főispán mondotta a község zúgó éljenzése között. Vitéz Imrédy Bélát gyakori éljenzéssel megszakított hatalmas beszéddel Csernus Mihály apát üdvözölte, míg Horváth Géza képviselő a vármegye új főispánjára mondott tartalmas pohárköszöntőt. Vitéz Imrédy Béla — e napon harmadik nagy beszédével — nyugtázta le hallgatóságát és tette rájogó követőivé Endrőd társadalmát. Igen nagy tetszést aratott még Beliczey főispán is rövid, izzóan magyaros válaszával.

Délután Endrőd község közintézményeit látogatták meg az illesztis vendégek, majd teára Csernus Mihály apátplebánoshoz vonultak, ahol vonatigodulásig kedélyes órákat töltöttek.

Nagy nap volt. Emlékezetes marad hosszú időre. Endrőd népe látta és tudja, hogy az ország egyik legnagyobb fia szívvvel lélekkel együtt érez vele és közérdekű munkájában hatalmas támogatást nyert Imrédy Bélában.

HIREK

Kitüntetés. Horthy Miklós Magyarország kormányzója Csernus Mihály apátplebánosnak — közéleti értékes működéséért — a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró Gyoma és Endrőd község előjáróságának és tisztviselőkarának élén meleg szavakkal köszöntötte a kitüntetett főpapot és kérte, hogy általában ismert aktivitásával legyen jövőben is pártfogója és szószólója a járás két községe érdekeinek. Az ünnepeztetett köszönő beszédében ígéretet tett, hogy a hármaskörös két ikerfalujának minden érdemes és méltányos ügyét szíven viseli és teljes odaadással támogatja. A társadalmi egyesületeken kívül tisztelőinek és barátainak százai keresték fel üdvözlő soraikkal az endrődiek főpapját.

Határozás. Lavatka József gerendási plebános 52 éves korában, türelemmel viselt hosszú szenvedés után Krisztus szentségeivel megerősített lelkét visszaadta teremtőjének. Az apostoli lelkületű pástort őszintén megsiratták hívői és nagy számban összegyűlt paptársai. A viszontlátásra Jézusnál!

Nyugdíjazás. Dr. Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter Orbók Józsefné szül. Belényesi Emiliát 35 éves elsőrangban értékes működés után december 1-én nyugdíjállományba helyezte saját kérelmére. Az endrődi egyházközség képviselőtestülete őszinte sajnálatával búcsuzik kiváló tanítójától, a főtisztelendő Egyházmegyei Főhatóság pedig külön elismerésben részesítette Orbókknét. Isten sokáig jó egészségben tartsa — élvezni a méltán megérdemelt pihenés éveit.

Választás. Endrőd község lakossága december 15-én választja képviselőtestületének fele részét. A jelöltek a különféle társadalmi egyesületek értékes vezetőtagjai, így általában csendben „zajlik le” a régebben zajos választási harc.

Az endrődi egyházközség képviselőtestülete 30 tagjának mandátuma is lejár e hó végén. Az egyházközségi tanács a választást december 21-én tartja meg. Mivel a tanácstól elfogadott és meghirdetett „hivatalos-listán” kívül más listát az egyházközségi választók nem adtak be, így a választás egyhangú lesz, illetve hivatalos listán jelöltek megválasztottaknak fogja 21-én kihirdetni Kalmár Vince választási elnök.

Karácsonyi pásztorjáték. A szivgárdisták, mint minden esztendőben, úgy az idén is karácsonykor ünnepélyt és pásztorjátékot rendeznek. A Közp. iskola a Kulturházban karácsony mindkét napján fél 5 órai kezdettel, a Tanítóföldi és Gyomavégi iskola a Tanítóföldi iskolában fél 3 órai kezdettel. Már most nagy érdeklődés tapasztalható az élvezetesnek ígérkező előadások iránt, melyek családiassá és bensőségessé fogják tenni a szeretet nagy ünnepét mindenki számára. Szeretettel várjuk a szülőket és érdeklődőket!

Hazafias ünnep. Az endrődi róm. kat. polgári iskola Horthy Miklós Kormányzó Ur Öfömlőságának névünnepeére ünnepséget rendezett december hó 6-án a következő műsorral: 1. Himnusz. 2. Sántha Károly; köszöntő. Szavaltta Kondor Viktória IV. oszt. tan. 3. Brahms: Magyar táncok. Zongorázta Baranyai Eva IV. és Kovács Anna II. oszt. tan. 4. Horthy Miklóst méltatta Szujó Gergely IV. oszt. tan. 5. Magyar nótákat énekeltek; Kurilla László, Duda Benedek és Emez Oszkar III. o. tan. Hegedün kísérték: Maác László I., Maác János II. és Szurovecz Ferenc III. oszt. tan. 6. Kovács Ferenc; köszöntő Szavaltta Timár Margit III. oszt. tan.

Mikulás ünnepségek. Az endrődi róm. kat. polgári iskola Mikulás ünnepséget rendezett dec. 6-án. Műsor; 1. Mikulás napi prólóg Elmondta Katona Irén I. oszt. tan. 2. Mikulást váró ének. Előadták a IV-es t. leányok. 3. Ki a Mikulás. Mese. Elmondta Özv. dr. Maác Jánosné tanár. 4. Ave Mária. Énekelte Kalmár Magdolna és Kurilla Imre II. oszt. tan. 5. Móra László: Mikulás bácsi. Szavaltta Szabó Margit I. oszt. tan. 6. A rossz-szívű Marika. Szindarab. 7. Mesebeli kis királyhoz. Énekeltek: Kovács Anna és Kalmár Magda II. oszt. tan. 8. Magyar nótákat hegedült Katona Irén I. oszt. tan. 9. Muki Mikulás. Szavaltta Varju Lenke II. oszt. tan. 10. Nehéz szerep. Szindarab. 11. Jön a mikulás. Mikulás: Hegedüs Béla, Krampuszok: Körmendi János és Duda Benedek IV. oszt. tan. Dec. 5-én a központi elemi leányiskolások kedves Mikulás-estét rendeztek. A jól sikerült előadáson sokat nevettek a gyermekek és gyönyörködve nézték a kicsinyek ügyes játékát.

Népművelő-előadás. December hó 20-án P. Köhler Ferenc tart filmelőadást a népház mozi-termében, amelyre olvasóink figyelmét már most hívjuk fel.

Pedagógiai szemináriumot tartott november 30-án a gyomai és endrődi tantestületek részére Ringbauer Károly kir. tanfelügyelő és Lovass József iskola-felügyelő. A gazdag tárgysorozat elméleti és gyakorlati részekre tagozódott. Az előadó és bíráló tanerők kitünő munkát végeztek. A gyomai és endrődi lelkes kar és iskolaszékek megjelent tanúlagosan élvezték a két község tanítószolgálatának hozzáértő, magas színvonalu munkásságát. Végezetül Lovass József köszönő szavai után Ringbauer tanfelügyelő, tanügyi tanácsos tartott mélyenszántó, nagy szaktudású valló összefoglalást az előadók és kritizáló tanerők szerepléséről. A tantestületek nagy éljenzéssel fogadták a népszerű, igazságos, de megértő lelkű főnökük reális tanácsait és alapos észrevételeit. Délben a Népházban szerény közbéden vettek részt tanítóink, ahol Csernus Mihály apátplebános üdvözölte meleg szeretettel a vármegye kiváló tanügyi vezetőjét. Ringbauer tanfelügyelő köszönő szavaiban a tanítószolgálat és iskolaszékek értékes munkáját méltatta nagy éljenzés mellett.

KATOLIKUS AKCIÓ

A „FŐPAP.”

Ennek a szerény falusi ujságnak ezen a vezető helyén már sok neves és híres egyéniség kapott és olvasott méltató sorokat, érdemeit megillető elismerő szavakat. Ez egyszer legyen szabad annak a nevére ide hozni, aki ennek az ujságnak szellemi atyja és megteremtője volt és, aki nem más — endrői néven mondva — mint a mi szeretett Főpapunk: Csernus Mihály apátplébános m. kir. kormányfőtanácsos.

Alkalmat szolgáltatott erre az az esemény, hogy a hivatalos lap közlése szerint a Kormányzó Úr Öfőméltósága a közeli napokban Csernus Mihály endrői apátplébános urnak a m. kir. kormányfőtanácsosi méltóságot és címet adományozta a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül.

E lap olvasóinak talán szükségtelen felsorakoztatni azokat az érdemeit, melyek az Ő közpályáján elnevelés óta oly nagy számban hirdetik aktivitását, bátor és sikeres közreműködését számtalan közügyben és jogos magánérdekéért.

Mi még emlékezünk a debreceni nehéz és küzdelmes napokra, a katolikus egyesületi élet felvirágoztatására, a Zita árvaház megalapítására, nemzetgyűlési képviselői bátor és harcos közreműködésére, de itt pergett le előttünk 17 éves lelkipásztori működésnek sorozatos alkotásokban gazdag filmje is. Sem fáradság, sem idő, sem betegség, sem gyakran súlyos anyagi áldozat nem gátoltak kitűzött, mindig közérdekű céljainak megvalósításában.

Az Ő személyét lehet odaállítani azoknak a rövidlátó és fontoskodó emberek elé, akik azt hirdetik, hogy a pap maradjon az ortárnál és ne avatkozzon politikai és közügyekbe. Erre csak azt feleljük: Mi lett volna Endrőd iskoláival, utjaival stb., ha Ő ezeket a rövidlátó és malom alatti megállapításokat a magáévá tette volna. Egyenesen vétkezett volna hivatása ellen! Benne a cselekvő, a tevékeny és harcos egyéniség egyesül azzal a páratlan és ritka elszántsággal, hogy Krisztus tanítását és követését nemcsak a templomban hirdeti és cselekszi, hanem — nagyon helyesen — beleviszi a közélet minden megnyilvánulásába. Így van ez jól s ha így lett volna, vagy ha sok ilyen Csernus Mihály lett volna az utolsó 50 év alatt, akkor ma nem vol-

na szükség a zsidó törvényre és egyebekre, melyek hivatottak a céltudatos, önzetlen, keresztény, magyar nemzeti társadalmat megteremteni. Talán nem lenne olyan rohamunk a magyar nemzet megszervezése sem ezekben a vészterhes és fergeteges időkben.

Ezt az embert érte a legfelsőbb elismerés és méltán! Az elismerés sokak előtt az utolsó 10 év szomorú tapasztalatai után, amikor ez a cím sok-sok helyre eljutott igen szűkkörű tevékenységek elismerésére, talán kicsinek látszik. Akik így gondolkoznak, meg feledkeznek arról, hogy ma már ez az elismerés is csak méltó helyekre jut és hogy ma hiányzik az a politikai légkör, mely ennek a kitüntetésnek méltó helyzetét kisebbitené, mert ez az elismerés most már csak messzeágazó és tényleg számottevő közérdekű munkálkodást és tevékenységet honorál a legfelsőbb helyről. Ma tehát ennek a legfelsőbb elismerésnek különös erkölcsi értéke van éppen azért

mert nem olyan körülmények között adományoztatott, mint az korábban megtörténhetett.

Ez a kitüntetés az Ő magas személyén keresztül érinti ezt a lapot, érinti az Ő pásztor-botja alá tartozó 14.000 endrői katolikus magyar embert és érinti egész Endrőd községet, Békésvármegyével együtt s akik benne lakunk, mindnyájan büszkék vagyunk rá.

Kívánjuk Csernus Mihály apát Urnak, hogy a legmagasabb kegy árnyékában Isten kegyelméről sokáig éljen s szolgáljon ez az elismerés egyrészt megnyugtató, másrészt győzelmi trófeum gyanánt a gáncsoskodásokkal szemben, de szolgáljon buzdításul is, hogy azon a téren, ahol nagyértékű közreműködésével azt megszerezte, fáradhatatlanul tovább dolgozhassék a köz érdekében addig is, míg nemes magyar leike bírja és melegen dobogó szive egyet is ver!

HARSÁNYI LÁSZLÓ
főjegyző.

A Kormányzó Úr Öfőméltóságának névnapján

a frontharcosok helyi csoportja este 7 órakor ünnepélyes disztaborozást rendezett vacsorával egybekötve a Kiskazga-Kör kelet-szélein, melyre nemcsak a tagok, hanem vendégek is szívesen voltak meghíva és részt is vettek nagyszámban. Az Iparos Dalkör kitűnő énekszámokkal vett részt és emelte az ünnep fényét. Az ünnepi beszédet a tőle megszokott lelkesedéssel és mélyenjáró gondolatokban gazdag tartalommal Csernus Mihály apátplébános, aki egyben a csoportnak első díszelnöke. A frontharcosok mélyen a szívükbe zárták azokat az eszméket, melyeket beszédében Magyarország mai súlyos és felelőségteljes helyzetére vonatkozólag tett. Megrázó volt hazánk drámai helyzetének körülírása és felhívása arra nézve, hogy Lengyelország és Finnország sorsát csak akkor kerülheti el ez a nemzet, ha a szent-istváni hagyományokat a szó legszorosabb értelmében nemcsak megőrzi, hanem a gyakorlati életben valóra is váltja. Ezek a szent és történelmi hagyományok azok a betonerődök, melyek az északi és nyugati határokon beáramló büzös szellemű aknák felrobbannak és tehetetlenné válnak, mert ellenesetben, ha elhagyja magát ez a nemzet és nem követi történelmi hagyományait, ezek az aknák begurulnak a magyar Aljöldre és a Dunántultra és robbanásai eltemetik az országot. Utána Harsányi László főjegyző, csoportelnök emelkedett szólásra s a vendégek és bajtársak üdvözlése után, meleg szeretettel köszöntötte nyilvánosan Csernus Mihály díszelnököt abból az alkalomból, hogy éppen a közeli napokban részesült legmagasabb helyről jövő kitüntetésben.

Ha Csernus Mihály semmi egyebet nem tett volna csak azt, amit Endrőd község előrehaladása tekintetében cselekedett, azok egyedül alapját képezik annak a megérdemelt elismerésnek, melyben neki most része volt. Jó kívánságait fejezte ki végül az elnök, hogy ezen kitüntetés hírtokában ne legyen megállás, az Ő áldásos tevékenységében telteinek és közbenjárásainak egy újabb fejezete következék Isten segítségével a még fennálló problémák megoldásához. Ezzel vitéz Baranyai István felolvasta Horváth Géza országgyűlési képviselő úr levelét, melyben megköszönte a meghívást és biztosította a frontharcos csoportot bajtársi meleg együttérzéséről.

A vacsora csendes, de jó hangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

Egyházi híradás

Előadások. December 14-én, 15-én és 16-án esténként 5 órakor dr. Vitéz Berárd ferences atya lelkielőadásokat tart az öregkerti Szent Imre iskolában. E körzet férfi és női lakosságát felhívjuk, hogy minél számosabban vegyenek részt az előadásokon.

Az A. G. irányadó munkacsoportja első szemináriumi előadása december 29-én lesz a polgári iskola nagytermében este 6 órakor. Külön meghívót is küld a lelkipásztor.

December 20, 22 és 23-án „Kántorböjtöt” tartunk.

December 23-án, délután 3 órakor Karácsonyfa-ünnepélyt tartunk a polgári iskola nagytermében. A sokgyermekes szegény-családok társaságának gyermekeit segélyben részesíti a községi „Zöldkereszt” segélyegyesület Harsányi László főjegyző vezetésével és az egyházközség vezetője.

December 31-én, este 5 órakor évvégi hálaadást tartunk.

Külterületi szentmisék

December 17-én a nagylaposi kápolnás és a Szent Imre iskolában mutatunk be szentmiséket. December 24-én Csejten és a polyákhalmi iskolában, December 31-én az öregkerti kápolnás iskolában. Január 7-én a Szent Imre iskolában, Január 14-én a varjasi és öregkerti kápolnás iskolában mutatunk be szentmiséket.

Egyesületi hírek. December 17-én délután 2 órakor Szent Ferenc III. rendje, december 24-én d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, Január 1-én délután fél 4 órakor a Jézus Szive Szövetség Női-csoportja, Január 4-én délután 5 órakor a Leányegyesületek, január 6-án délután 5 órakor a Férfiliga tartja havi ajtatosságát.

Énektanítás. Minden szombaton délután 4 órakor énektanítás a templomban. Akik tehetik, vegyenek részt rajta.

Figyelem! Dr. Vitéz Berárd ferences atya minden vasárnap délután fél 3 órakor oktatást tart Szent Ferenc életéről és szelleméről.

Kerületi értekezlet

tartottunk november 29-én az endrői esperesi kerület plébániájának A. C. munkatársai részére Endrődön.

Az Egymásmezei Főhatóság megbízásából dr. Láng Pál pápai kamarás, debreceni adminisztrátor és dr. Gyöngyösi István ügyvéd érkeztek községünkbe az értekezlet központi előadóival.

A Népház mozitermében folyt le — szentmise után — a nívós és lelkes előadás a kiküldöttek népes összejövetelén.

Az előadók világos, meggyőző érvű beszédekben részletezték a világi katolikusok apostolkodó munkájának szükségességét, egyházi, közéleti és családi nagyhasznát. Az előadásokat követő felszólalások a munka-programm gyakorlati megvalósítására és helyi adottságaira kértek felvilágosításokat. A kiküldöttek válasza után Csernus Mihály apátplébános foglalta össze az értekezlet célját, jövő feladatait és a munkábaállás sürgős szükségességét, majd hálás szavakban köszönte meg az előadók nemes járadozását és értékes utmutatását.

Az értekezlet után szeretet-lakomán vettek részt az egybegyűlések.

A községi képviselőtestület jelenlegi tagjai f. hó 12-én tartják utolsó közgyűlésüket, melyen tárgysorozatra kerül a csendőrlaktanya céljára megvett özv. Papp Lajosné féle ház ügye. A községi szegődményesek segély iránti kére me, hadi özvegyek és árvák karácsonyi jutalmazása és még néhány jelentékenyebb ügy.

NINCS ALKU!

Képtelen hiresztelés Kárpátaljával és Romániával kapcsolatban

A Lavaró Fascista olasz újság írja, hogy újabb olyan hírek terjedtek el, hogy Magyarország valaki azt ajánlotta volna, hogy mondjon le Kárpátaljáról és ehelyett szabad kezet kapna Erdélyben.

Ez természetesen képtelenség, mert ha Magyarország Kárpát-

alját átengedné Oroszországnak, a Szovjetunió egészen közép-európa szívéig nyomolna előre, amit senki sem engedhet meg. Magyarország ragaszkodik jelenlegi határaihoz és ugyanakkor igyekszik megoldani az erdélyi magyarság kérdését. Semmiféle alku, sem csere nem lehetséges.

Négy olasz hajóstársaság bonyolítja le a magyar tengeri szállításokat

Az új olasz-magyar államközi megállapodás egyik legértékesebb pontja arra vonatkozik, hogy Olaszország biztosította bizonyos keretben a Magyarországból származó áruszállítást olasz tengeri hajókon.

A legérdekesebb mindenekelőtt az, hogy a magyarországi áruszállításban négy olasz hajózási társaság vesz részt, még pedig a legjelentősebb olasz hajózási társaságok: az „Italia”, a Lloyd Triestino, a Tirrenia és az Adriatica.”

LEGÉNYEK! MUNKÁRA!

Az ősszel megindult munkát a téli hónapok alatt — amikor is a legényeknek több a szabad idejük — még fokozottabb tempóban igyekszünk a kitűzött célt százszázalékig megvalósítani. A három napos őszi toborzás után január második felében egy teljesen zártkörű kurzust fognak rendezni, hogy a legények eljuttassák a propagandára és az eszmét továbbültetésére alaposan kiképezzük. A kurzus a Nép házban lesz bemutatással és étkezéssel. Minden szombaton este fél 8 órakor, a rendes gyűlés keretében ismeretterjesztő előadásokat tartunk, ugyanakkor a tagok is fellépnek egy-egy előadással vagy vidám műsorral. Ez az önképzés a legjobb útja. Megalakult az énekkar is, amelynek tagjai buzgón járnak a próbákra, hogy mielőbb nyilvánosan is felléphessenek. Vízkeresztkor szindarabot adunk elő „Klória” címmel. Az előkészületek serényen folynak. A fiúk szorgalmasan látogatják a községünkben rendezett mezőgazdasági tanfolyamot, hogy annak elvégzése után mint ezüstkalászos gazdalfjak hasznosíthassák ismereteiket a köz és saját maguk javára.

Otthonunkat szépen berendeztük, játékokkal gazdagon felszereltük. Aki velünk akar tartani, jöjjön el hozzánk, s álljon táborunkba. Egységben az erő s szeretnénk ha községünk ifjú-

sága egy szívet — egy lélekkel masirozna velünk azon az uton, amelyen öntudatos katolikus magyar ifjúnak haladnia kell.

RÉVÉSZ ISTVÁN.

Gabona- és állatárak.

Buzakivitelünk olasz, német, svájci, görög és hollandi viszonylatban rendes mederben folyik. A belföldi piacon — tekintve, hogy a buza ára decemberre 15 fillérrel emelkedett, a kínálat élénkült.

A 80 kilós buza 20 P 95 f., zab 19.70, árpa 17.80, tiszántúli tengeri 18.30-as áron kelt a pesti gabonátörsdén.

A ferencvárosi sertésvásáron fiatal prima szedett sertést 62—100, fiatal könnyebb, II. oszt. szedett sertést 83—79, szilány minőségűt 72—82 fillérért vásárolták.

VASÚTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok:		Gyomáról induló vonatok:	
Budapestről	2.21	Békéscsabára	2.34
Békéscsabáról	5.34	Véztöre	3.43
Szarvasról	6.13	Budapestre	5.41
Véztöről	6.35	Gyulára	6.14
Békéscsabáról, sebes	8.23	Budapestre, sebes	8.27
Budapestről, gyors	10.25	Békéscsabára, gyors	9.26
Véztöről	11.46	Békéscsabára	10.28
Békéscsabáról, gyors	11.56	Budapestre, gyors	11.59
Budapestről,	10.20	Véztöre	12.45
Békéscsabáról	14.20	Budapestre	14.30
Budapestről	15.24	Békéscsabára	15.31
Véztöről	16.51	Budapestre, gyors	19.22
Békéscsabáról, gyors	19.20	Békéscsabára, gyors	17.37
Budapestről, gyors	17.36	Véztöre	17.41
Gyuláról	19.26	Szarvasra	19.29
Budapestről	20.34	Békéscsabára	20.39
Véztöről	22.00	Véztöre	20.30
Békéscsabáról	23.24	Budapestre	23.50

A borjuvásár — a nagy felvitel miatt — igen lanyha. Ár 70—78 fillér.

A lécerna-szénát — budapesti

piacon — mázsánként 10. P. 80, alom buzaszalmát 3 P 20 filléres áron vásárolták mázsánként.

Az árszabályozás és árrogzítás kérdése.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara közgazdasági szakosztálya gróf Dessewfi Aurél szakosztályi elnök elnöklete alatt megtartott szakosztályi ülésén behatóan foglalkozott a gazdasági élet egyensúlyban tartása érdekében bevezetett árszabályozásokkal és árrogzításokkal.

Varga László kamarai főtítkárt kíváná, hogy az árszabályozása és rögzítése kellő időben és hosszabb időszakta, de legalább is egy gazdasági évre történjék.

A kamarai közgazdasági szakosztálya a kérdés fontosságához mért igen alapos tárgyalás után, egyetértve az aladói javaslattal, azt tanácsolta a kamarának, hogy

igyekezzék egyfelől minden rendelkezésére álló módon a kamarai kirendeltségek és a mezőgazdasági bizottságok hálózata útján is adatokat gyűjteni a legfontosabb ctkkek áralakulásáról s főként arról, hogy a rögzített árak milyen hatást gyakorolnak a mezőgazdaságra, nem lép-e fel áruvisszatartás, áruhalmozás, vagy áruhiány ezen árak hatásaként. Kísérje figyelemmel, hogy a megszabott árak tényleg érvényesülnek-e, nem alakulnak-e ki zúgforgalom és felárak a kényszerhelyzetbe hozott vásárlók felé. Másfelől törekedjék a kamara minél közvetlenebb kapcsolatokat teremteni az ár-kormánybizottsággal a mezőgazdasági érdekek feltárása és érvényesítése céljából.

GAZDASÁG HIREK.

Tökmag értékesítése. A hazai olajszükséglet megnövekedése kívánatosá teszi a tökmag felhasználását olajgyártásra. Az Iparügyi Minisztérium rendelkezése szerint a Futura magas áron veszi át a termelők tökmagkészletét. A 31 pengős budapesti árból csak a fuvarköltséget és a kereskedelmi jutalékot vonja le. Figyelmeztetjük gazda olvasóinkat, hogy száritás előtt a tökmagot meg kell mosni a tapadós bélrészek-től. mert csak így nyernek prima minőségű árut. Nemcsak az u. n. takarmány lötökmagot, hanem a nagy szürke mázsás tökmagot is átveszik. Jó termés esetén magyar holdankint 5—6 mázsa tökmag is megterem ebből, érdemes tehát jobban foglalkozni a termelésével.

A cukorrépa termelését minden gazdának engedélyezte a Minisztérium. A cukorgyárak

bármely nagyságu területre köthetnek cukorrépa-termelési szerződést a termelőkkel. A cukorrépa egységárát mázsánként 2 pengő 20 fillérről 2 pengő 80 fillérré emelték fel. A termelők kataszteri holdankint 80 pengő előleget kapnak. Az egyéb kedvezmények is megmaradnak. Érdemes foglalkozni e kérdéssel azoknak, akik nem tudták elvetni buzáikat.

Eozinált búzát 16 P 70 filléres áron ad a Futura bizománya. Malacaink, süldőink és kocáink tartására — lucernalis tettel vegyítve kitünő takarmány. Jobb a korpánál. Ajánljuk a beszerzését.

A burgonya árát az árellenőrzés országos kormánybiztosa 8200 sz. rendeletével budapesti paritásban a következőkben állapította meg: nyári rózsa 7.30, Gül Baba 6.80, őszi rózsa 6.10, Ella 5.60, Krüger 5 pengő.

A mezőgazdasági munkabérek megállapítására hivatott vármegyei bizottságok kötelező alakításáról szóló törvényjavaslat elkészült, s a Földművelésügyi Minisztérium a közeli napok terjeszti a parlament elé.

Kege d ű t a n i t á s t
v á l l a l

Rappel Károly

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
WALTHIER GYÖRGY
Főmunkatárs:
CSERNUS MIHÁLY
Nyomatott Nádudvary Mihály
„PETŐFI” könyvnyomdájában
Gyomán.

Üvegezést és képernyezést
Jutányosn vállal
Juhász Elek
asztalos és üveges mester
Király utca 19.